

## Elektrokardiostimulatoru implantācijas incidence pēc dažāda veida vaļējām sirds operācijām

*Mārtiņš Kalējs<sup>1</sup>, Edgars Prozorovskis<sup>2</sup>, Kaspars Kupics<sup>3</sup>,  
Pēteris Stradiņš<sup>4</sup>*

<sup>1</sup> Rīgas Stradiņa universitāte, Biomehānikas laboratorija, Latvija

<sup>2</sup> Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

<sup>3</sup> Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

<sup>4</sup> Rīgas Stradiņa universitāte, Ķirurģijas katedra, Latvija

**Ievads.** Sirds vadīšanas traucējumi pēc vaļējām sirds operācijām ir bieži sastopami, līdz pat 17–34% gadījumu. Vadīšanas traucējumu biežākie iemesli ir iekaisuma tūska vai tiešu mehānisku faktoru iedarbība uz sirds vadīšanas ceļiem. Visbiežāk tie nav ar lielu klīnisku nozīmi un ir īslaicīgi. Taču 0,4–8,5% gadījumu sirds vadīšanas traucējumi izraisa nepārejošu bradīaritmiju un rada nepieciešamību implantēt pastāvīgu elektrokardiostimulatoru (EKS).

**Darba mērķis, materiāls un metodes.** Pētījuma mērķis ir noteikt EKS implantācijas incidenci un salīdzināt to pēc dažāda veida vaļējām sirds operācijām Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā. Tika analizēti dati par visām 3242 no 2015. līdz 2017. gadam šajā slimnīcā veiktajām vaļējām sirds operācijām. Pētījumā tika iekļauti visi pacienti, kuriem postoperatīvi intrahospitalajā periodā tika implantēts EKS. Starpgrupu salīdzinājumiem tika izmantots  $\chi^2$  vai Fišera tests.

**Rezultāti.** Pētījuma populācijā no 3242 pacientiem kopumā 135 pacientiem (4,2%) tika implantēts EKS. Pacientu vidējais vecums bija  $68,5 \pm 10,5$  gadi, 45,2% bija vīrieši. Vidēji EKS implantācija tika veikta  $6,0 \pm 4,0$  dienas pēc sirds operācijas. Visbiežākās indikācijas EKS implantācijai bija pilna atrioventrikulārā (AV) blokāde – 44,4%, sinusa mezgla disfunkcija – 18,8% un bradīmirdzaritmija – 30,8% gadījumu. Savukārt procedūras ar vislielāko pēcoperācijas EKS incidenci bija trikuspidālā vārstuļa korekcija – 8,8% (71% no visām EKS implantācijām), aortas vārstuļa procedūra ar 3,3%, bet koronāro artēriju šuntēšana ar viszemāko – tikai 0,2% – incidenci.

**Secinājumi.** Pētījuma ietvaros pacientiem pēc sirds operācijas EKS implantācija bija nepieciešama vidēji 4,2% gadījumu, kas ir salīdzināms rādītājs ar publicētajiem datiem citur pasaulē. Risks EKS implantācijai bija visaugstākais pēc operācijām, kuras ietvēra trikuspidālā un aortas vārstuļa korekciju, kas skaidrojams ar lielu risku ķirurģiski traumēt vadīšanas ceļus šo procedūru laikā. Biežākā indikācija EKS implantācijai pētījumā bija pilna atrioventrikulārā blokāde.

*VPP "Biomedicīna sabiedrības veselībai" (BIOMEDICINE), 1.5. projekts.*